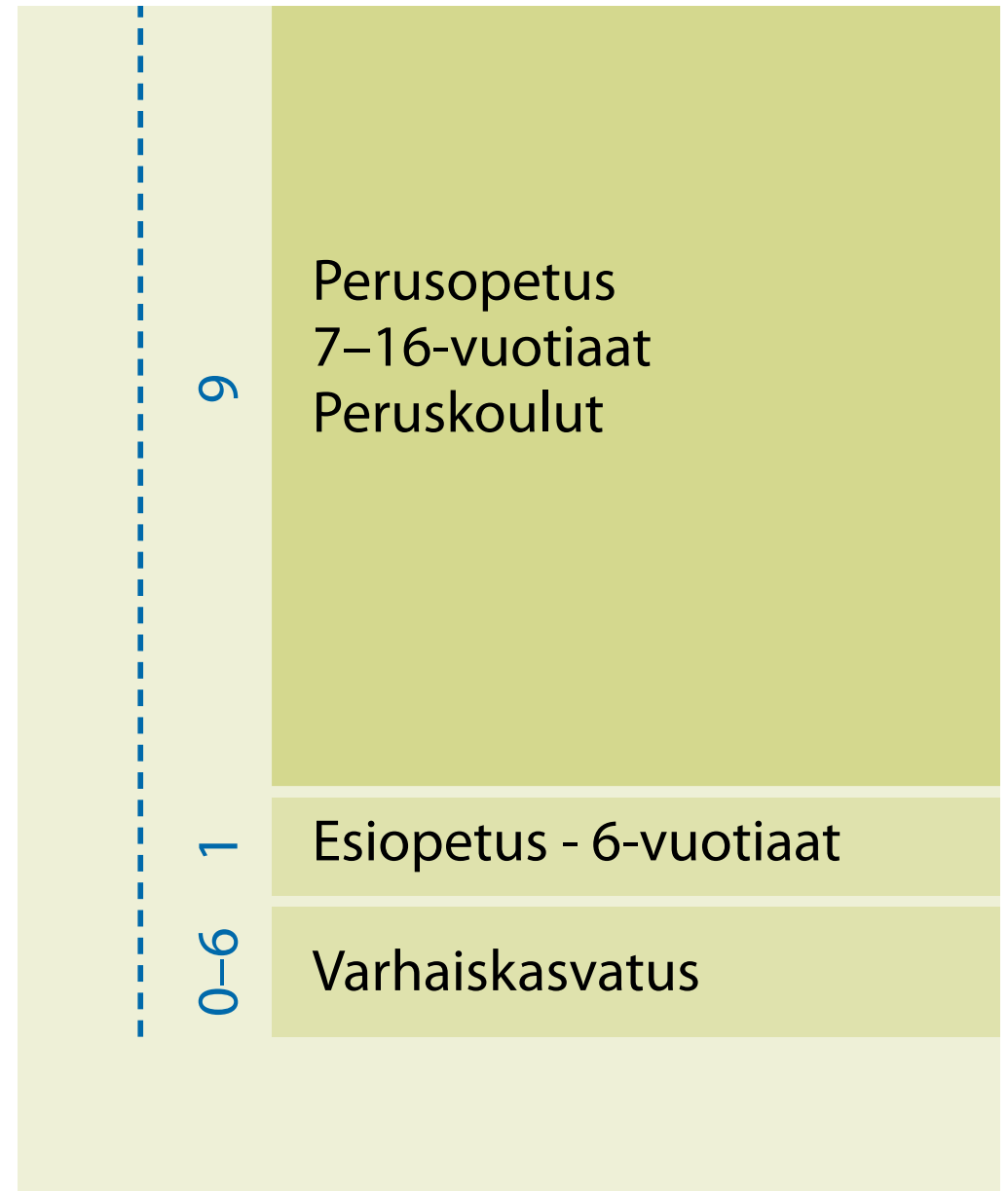
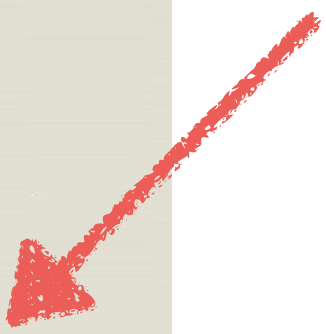
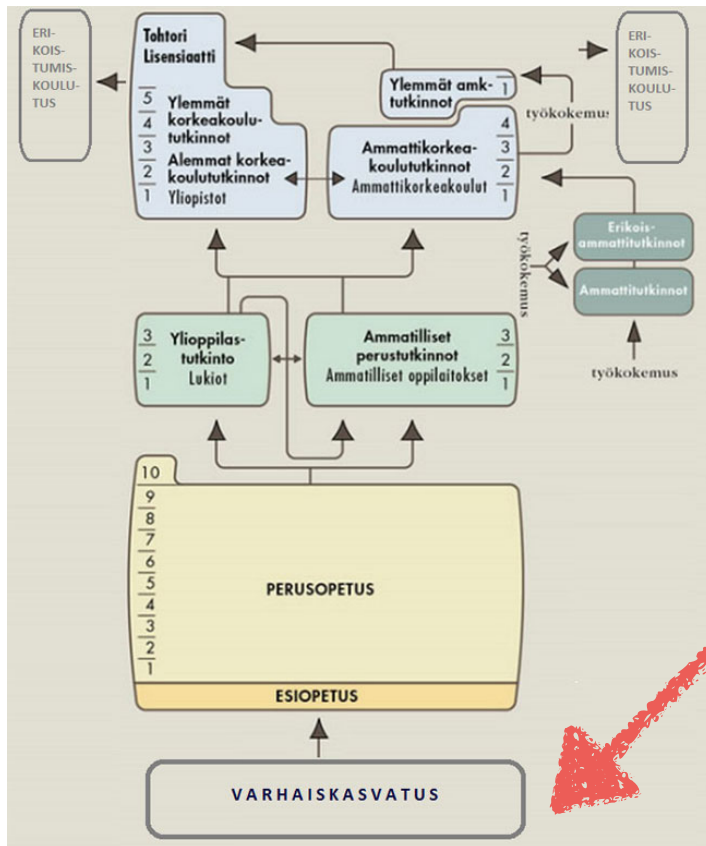

Monilukutaitajat: osallisuus, toimijuus, vuorovaikutus ja tuottaminen

Media mahdollisuuksien maailma varhaiskasvatuksessa ja
nuorisotyössä | Varkaus

Lapsilla on oikeus läpi elämän oppimiseen

Lapsen oikeudet

Lapsella on oikeus ilmaista itseään, mielipiteitään ja ajatuksiaan sekä tulla ymmärretyksi niillä ilmaisun keinoilla, joita hänellä on. Jokaisella lapsella on oikeus hyvään opetukseen, huolenpitoon ja kannustavaan palautteeseen. Lapsella on oikeus leikkiä, oppia leikkien ja iloita oppimastaan sekä rakentaa käsitystä itsestään, identiteetistään ja maailmasta omien lähtökohtiensa mukaisesti. Lapsella on oikeus yhteisöllisyyteen ja ryhmään kuulumiseen. Lapsella on oikeus saada tietoa monipuolisesti, käsitellä tunteita ja ristiriitoja sekä kokeilla ja opetella uusia asioita.⁶⁰

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Varhaiskasvatus edistää suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa ja moninaisuutta. Lapsilla tulee olla mahdollisuus kehittää taitojaan ja tehdä valintoja esimerkiksi sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta. Henkilöstön tulee luoda moninaisuutta kunnioittava ilmapiiri. Varhaiskasvatus rakentuu moninaiselle suomalaiselle kulttuuriperinnölle, joka muotoutuu edelleen lasten, heidän huoltajiensa sekä henkilöstön vuorovaikutuksessa.

OPETUSHALLITUS

Lapsen vasu

Tasa-arvokasvatus

Jatkumo esiopetukseen ja perusopetukseen (elinikäinen oppiminen)

Vuorovaikutus, tunneäly ja lasten kaverisuhteet

Pienryhmätoiminta

Pedagoginen johtaminen

Varhaiskasvatus erilaisissa toimintaympäristöissä: päiväkotihoido, perhepäivähoito, avoin varhaiskasvatus

Arvopohja, ihmiskäsitys ja muuttuva maailma

Kasvatusyhteisön toimintakulttuuri

Kasvattajan rooli

VASU2017

Vahva pedagogiikka ja ohjaus (tavoitteellisuus ja päämäärätietoisuus). Tarjoaa työkaluja!

Oppimaan oppimisen taidot

Globaalikasvatus (eri kieli- ja kulttuuriryhmät, kulttuurinen osaaminen)

Lapsi keskiössä

Leikin rooli

Oppiminen varhaiskasvatuksessa (oppimispolku)

Lasten osallisuus

Havainnointi, dokumentointi, toiminnan arviointi (esim. benchmarking)

Yhteistyö ja kasvatuskumppanuus

Oppimisympäristöt: psyykinen, sosiaalinen, fyysinen

Kestävä elämäntapa

Monilukutaito

Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Kielen rikas maailma

Kasvattajan kehittämisosaaminen

Eri ikäkaudet huomioon

Yhteisöllisyys

Huoltajien osallisuus

Varhaiskasvatuksen käsite

Kiusaamisen ehkäisy

Monimuotoisten perheiden tarpeet

Vuoropuhelu kentän kanssa vasua valmisteltaessa

Osaamisen ja sivistyksen parhaaksi

**Otsikko ”monilukutaitajat”
sisältää oletuksen pienen lapsen
emergentistä (moni)lukutaidosta**

**Miten
monilukutaidot
voivat arjen
käytännöissä
ilmentyä?**

media

tilanne

media

tilanne

viesti

sisältö

artefakti

media

tilanne

viesti

sisältö

artefakti

muunnos

tulkinnat

modaliteetti

sävy/ilmapiiri

merkki/symboli

konteksti

MOPET (15op) 2015-16

Monilukutaitoa, mediakasvatusta, mobiili- ja pelioppimista sekä tieto- ja viestintäteknikkaa varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

18 opettajaa 13 eri kunnasta Helsingistä, lisälmeen

Lisää hankkeesta: aducate.wixsite.com/mopet

Koulutuksen lähtökohdat*

- Millaisia monilukutaidon ulottuvuuksia digitaalinen tuottaminen mahdollistaa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen **pedagogisissa** käytännöissä (lasten ja aikuisten toimijuus)?
- Miten pienten lasten monilukutaitoon liittyvät kompetenssit saataisiin paremmin näkymään varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa?
- Millaisia yhteisesti jaettuja monilukutaidon pedagogisia käytänteitä syntyy varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ammattilaisten tuottamina?

* **Vasu2017 ja esiops 2016 suunnassa**

Because of children

[https://www.youtube.com/
watch?v=S4IWymI25n8](https://www.youtube.com/watch?v=S4IWymI25n8)

Case: Avoin oppimateriaali monilukutaidon tueksi

[http://
herkatkorvat.tumblr.com/](http://herkatkorvat.tumblr.com/)

[https://youtu.be/
Qb5lmTJ8Lrk?t=3m14s](https://youtu.be/Qb5lmTJ8Lrk?t=3m14s)

**Kortit lasten tuotosten
lähtökohtana**

- Lähi- ja etäpäivien opit samantien oman lapsiryhmän arkeen
 - Opetuskokeilut
- Tavoitteena edistää lapsille luontaisia tapoja leikkiä, kertoa, esittää
—> luoda remix-tarinoita sekä yksin että yhdessä kaverin kanssa
- Multimodaalisuus - merkitysten ilmaisua monin eri tavoin
- Samasta, koulutuksessa kokeilusta, ideasta useita eri ratkaisuja digitaalisten välineiden avulla
 - Nostaa esiin yhtäaikaisesti useita eri monilukutaidon osa-alueita (esim: pelin tekeminen ja pelaaminen: modaliteettiylitykset: kirjoittaminen/viestiminen, lukeminen, englanti, matematiikka)

- Yhdessä tuottaminen: osallisuus, luovat ratkaisut/ideat, sosiaaliset taidot, sensitiivisyys, auttaminen
- Tuotoksiin palaaminen on osa oppimisprosessia: "Hei me tehtiin tää!"
- Tuottamisen mahdollisuus koko ajan tarjolla (vs. satunnainen/yksittäinen interventio)
 - spontaanisuus, omaehtoisuus, oppimisen ilo: leikki+ suunnittelu + tuottaminen
- Asioista (esim. media, pelaaminen jne.) keskusteleminen (oppiminen ohella)
- Nopeampi ryhmäytyminen ja uudet leikkikaverit
- Itse tuottaminen: keskittyminen, uppoutuminen/flow/intensiivisyys
- **Kukkaan puhkeamisia!**

Havaintoja

- Asioiden yhdisteleminen - ilmiön tarkasteleminen eri näkökulmista
- (Jo) Lineaarisesti lukeville lapsille vahvempaa (moni)lukutaitoa
- Digitaalinen tuottaminen monipuolistaa oppimista ja oppimisen ympäristöt laajenevat
- Lasten videohavainnointi - aikuisen lapsituntemus parempaa
- Esiopsin/Vasun konkretisoituminen perheille monin eri tavoin

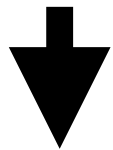
Havaintoja

Kuluttaja

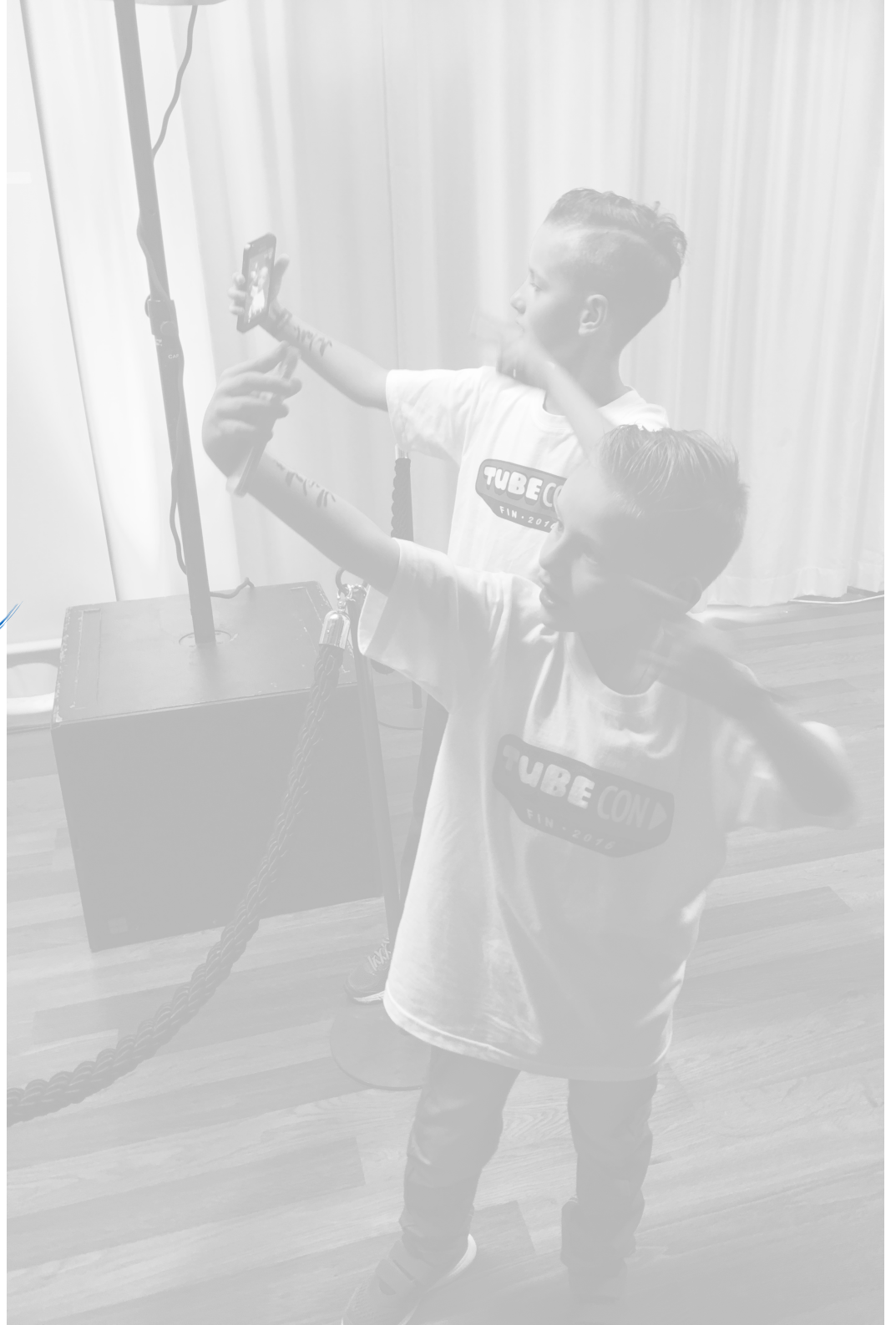
Digitaalinen kulttuuri

Tuottaja

Lasten ja nuorten
digitaalinen
kulttuuri?

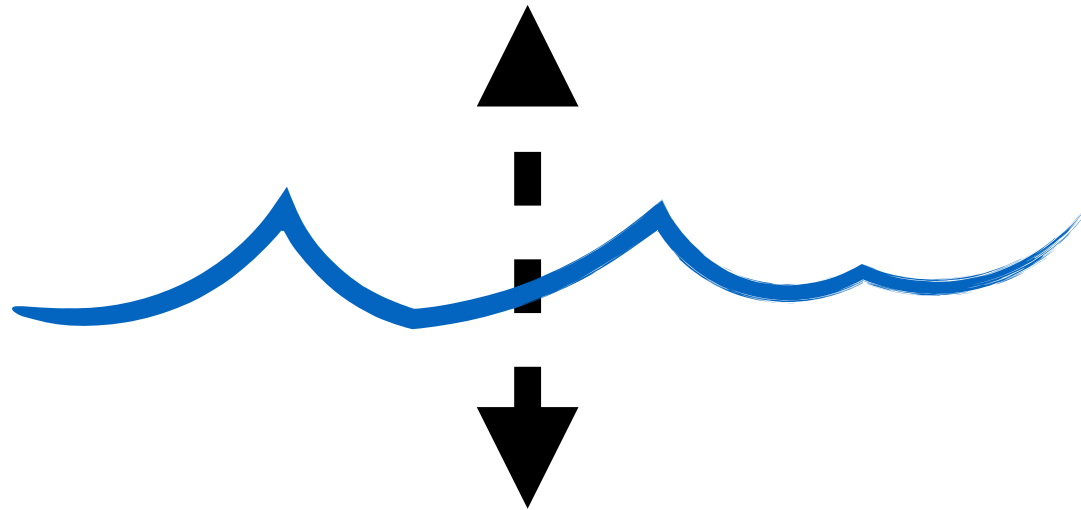
Aikuisten
digitaalinen
kulttuuri?

A black and white photograph of two young boys sitting in front of a large window. Both boys are making peace signs with their hands. They are wearing dark jackets over white t-shirts. The t-shirt on the right boy has the text 'UBE CON' and 'FIN · 2016' visible. The background shows a bright outdoor scene with trees and a modern building.

**Lasten digitaalisen toimijuuden
arvostaminen!**

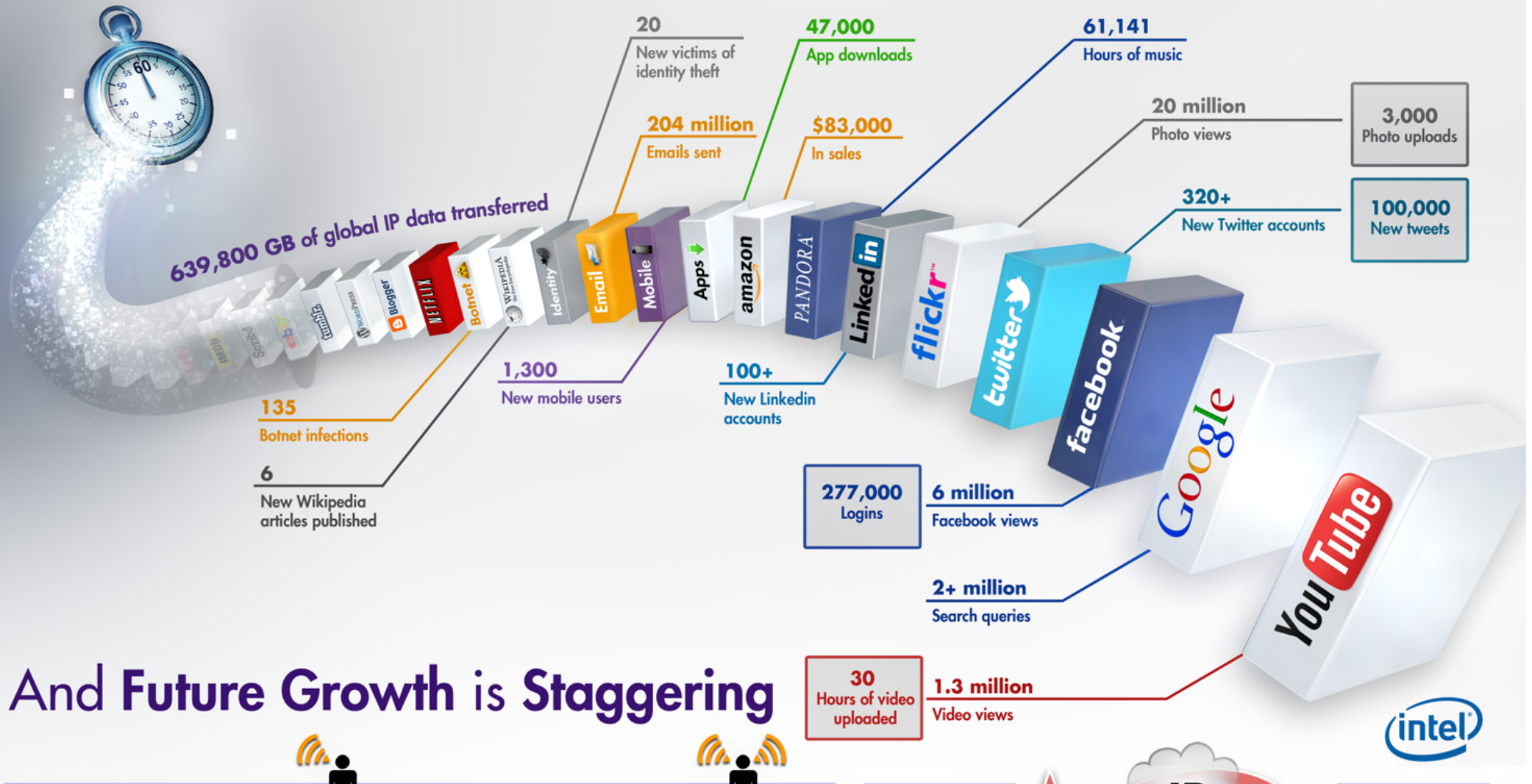
Leino 2016: *Nuoret käyttävät nettiä vapaa-ajallaan eniten niin sanottuun huvikseen surffailuun. Tällöin toiminta on vaikkapa Youtube-videoiden katselua, erilaisten sivujen selailua ja ylipäänsä rentoa ajanviettoa.*

Toimijuus: tekemisessä onkin järkeä ja suunnitelmallisuutta ja se on pedagogista

Läpi
kuvallistunut
kulttuuri --> videon aika!

What Happens in an Internet Minute?

And Future Growth is Staggering

2013

What Happens in an Internet Minute?

1,572,877 GB of global IP data transferred¹

438,801 Wiki page views⁷

\$400 Million during Alibaba peak day sales⁶

10 Million WeChat messages at its peak⁹

34.7 Million instant messages (IM) sent⁸

194,064 app downloads¹⁰

\$133,436 in sales¹¹

31,773 hours of music played¹²

38,194 photos uploaded¹³

100 hours of video uploaded¹⁶

10 Million ads displayed²

57,870 page views¹⁴

4.1 Million searches¹⁵

347,222 Tweets³

3.3 Million pieces of content shared⁴

6.9 Million messages sent⁴

Netflix + Youtube = more than 1/2 of all traffic⁵

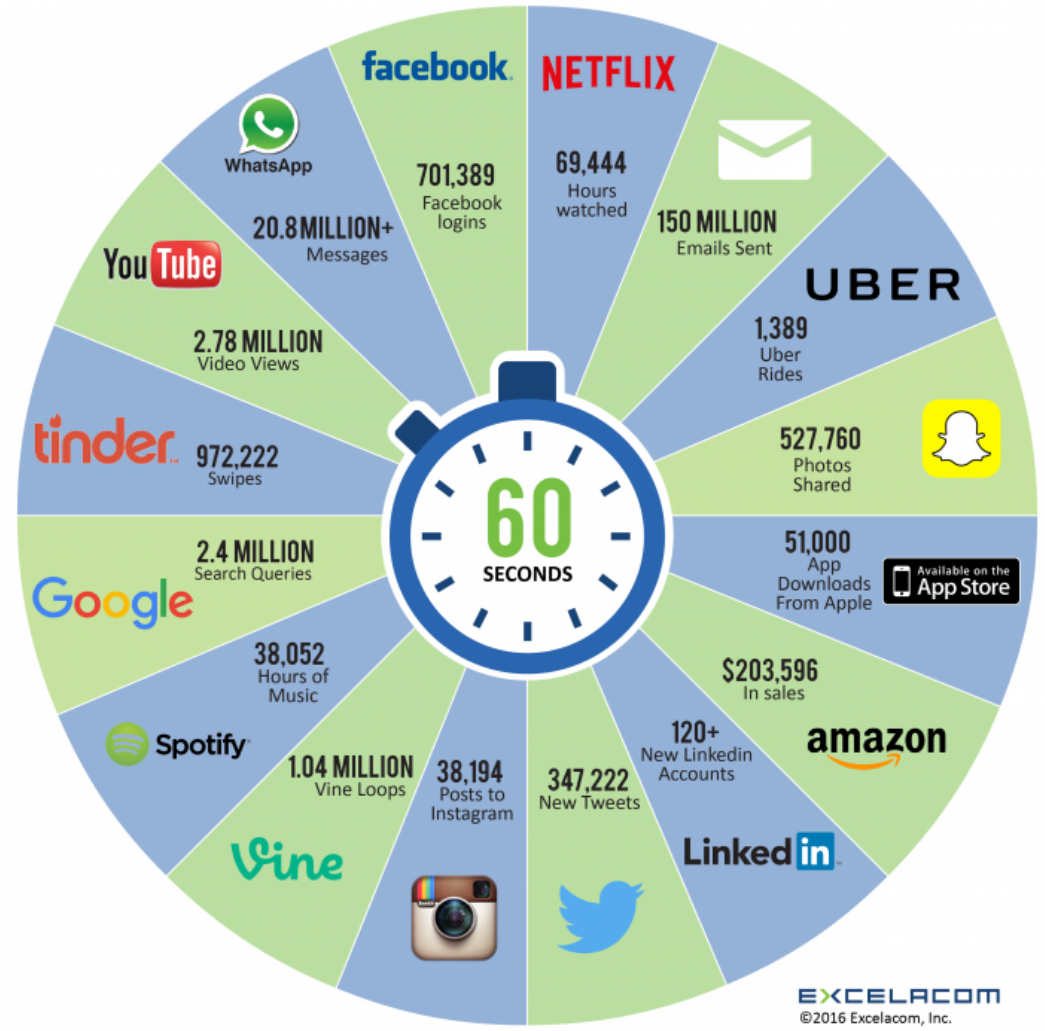

2014

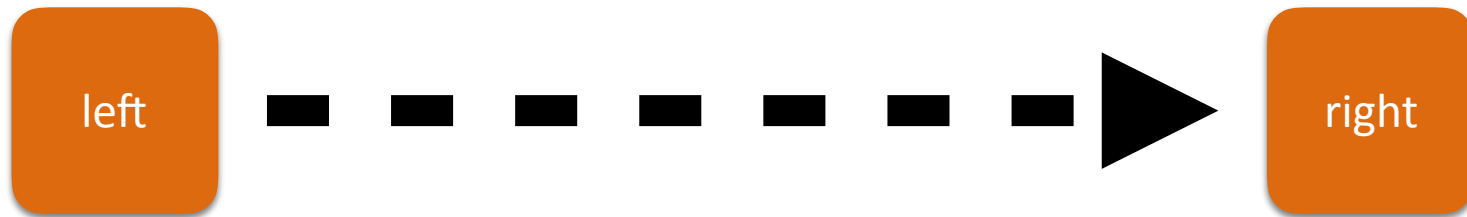
What happens in an INTERNET MINUTE? 2015

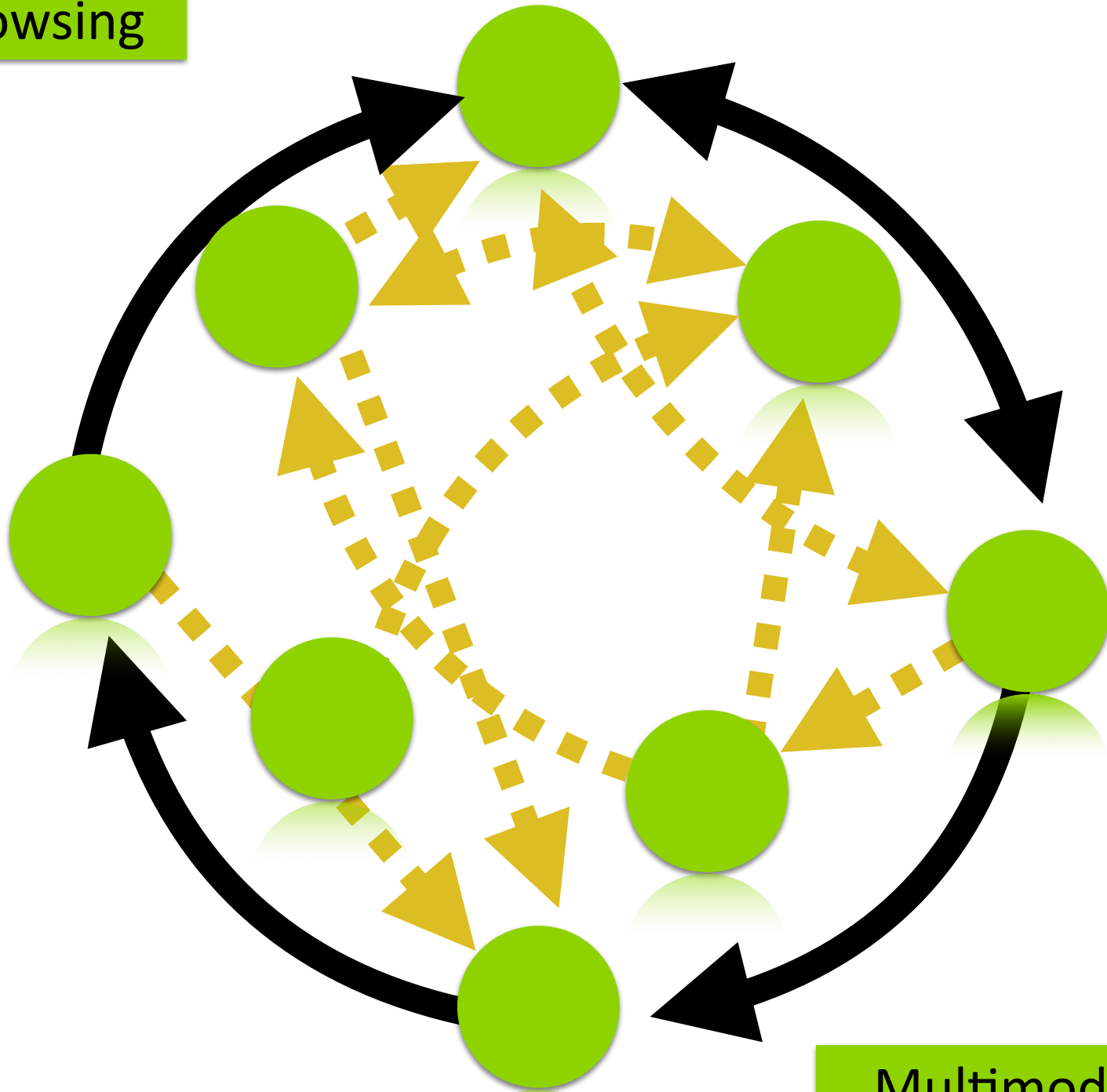
2016 What happens in an INTERNET MINUTE?

Lineaarinen lukutaito

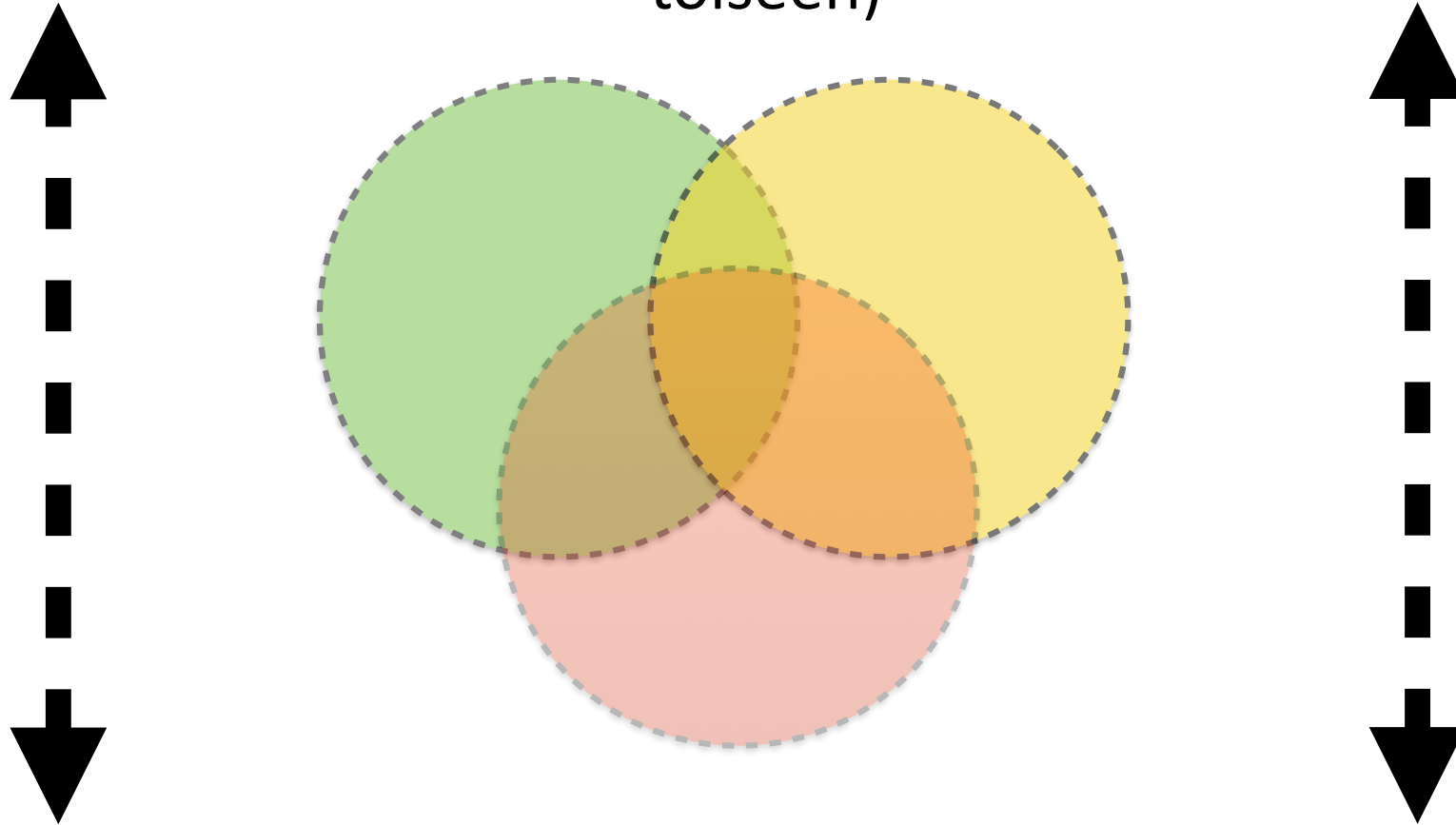
Radial browsing

Multimodal reading

Transduktio: prosessi, jossa merkityksiä ja merkkejä luodaan siirtymällä merkkijärjestelmästä toiseen (modaliteetista tai mediasta toiseen)

Kress (2010)

Translukutaito: prosessi, jossa lukutaitojen risteymät ja rajapinnat tuottavat kokoajan uutta ja jossa toimijalla itsellään on aktiivinen rooli

Frau-Meigs, 2013

Sosiaalisen diversiteetin näkökulmasta monilukutaito tulee ymmärretyksi tekstitaitojen rinnalla pedagogiikkana, jossa tähdätään toimijuuden kehittämiseen muuttuvassa ja moninaisessa yhteiskunnallisessa toimintaympäristössä. Fenice B. Boyd ja Cynthia H. Brock (2015) toteavat, että

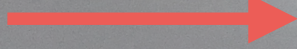
monilukutaitojen pedagogiikka on enemmän kuin digitaalisten välineiden ja teknologian, erilaisten modaliteettien tai populaarikulttuurin integroimista vallitsevaan opetussuunnitelmaan ja opetukseen. Se on pikemminkin alue, jossa meitä pyydetään uudelleenkäsitteellistämään se mihin opetussuunnitelma ja opetus perustuvat.

Opetuksen tulisi heidän mukaansa huomioida monilukutaitojen pedagogiikan mukaisesti erilaiset kulttuuriset, etniset, sukupuoliset ja seksuaaliset identiteetit tasa-arvoisina ja luomaan käytänteitä, jotka kunnioittavat erilaisia taustoja, joita oppilaat koululuokkaan tuovat.

Opettajan on siis tunnettava oppilaansa yhä paremmin ja löydettävä sopivia tapoja rakentaa oppimisympäristöä ja tukea kaikkia oppilaitaan. Monilukutaidon pedagogiikka mahdollistaa näin myös oppilaiden eriyttämisen (ks. Kupiainen, Leinonen, Wiseman & Mäkinen 2016).

Lapsen
oma
elämys-
maailma

Lapsen
oma
elämys-
maailma

Digitaalinen kulttuuri on tai se voi olla osa lasten arkea

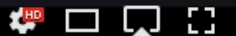
Lasten toimijuuden arvostaminen, tukeminen, digitaalisesta kulttuurista keskusteleminen (opastaminen), rinnalla kulkeminen: Olen kiinnostunut sinusta!

remix.hiphop+tubetus

SEURAA MUA

▶ ⏪ 🔊 0:05 / 3:10

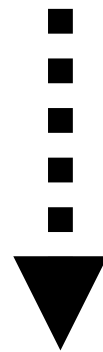
MODALITEETTI

TILANNE

**remix-
pedagogiikka**

MEDIA

KULTTUURI

tutkiminen, luovuus, tuottaminen, ilmaisu,
analogisesti tuotettu - digitaalisesti käytetty

Haaste

Monilukutaidon kehittämisen lähtökohtana yhteisötaiteen projekti

6 414880 209660 >

Kymen Sanomat

Lauantaina 22. lokakuuta 2016 | viikko 42 | n:o 287 | kymensanomat.fi | irtonumero 2,50 €, kotiin tilattuna alk. 0,91 €/pv (12 kk:n jatkuva tilaus)

Triplatupla-Mo loisti jälleen, mutta KTP hävisi Kouvolassa

URHEILU 10 »

Kymijoki inspiroinut lukuisia taiteilijoita

KULTTUURI 14 »

Pappila palvelee kotina ja työpaikkana

KOTI 2 »

Koulukyydit kismittävät

Kotkan koulukuljetuslinjaukset kismittävät Hurukselan ja Peippolan koululaisten vanhempia. Peippolalaiset ovat tehneet Kotkan päätöksestä jo kaksi valitusta hallinto-oikeuteen. Hurukselan vanhemmat ovat toistaiseksi väentäneet vain kaupungin virkamiesten ja luottamushenkilöiden kanssa.

LINDA VAROMA

Virojoella jahdataan nyt Stonemoneja 8»

Virojoen Stonemoneja löytyy metsistä ja asutuksen keskeltä. Kiviä ovat taiteilleet muiden muassa viidesluokkalaiset Alina Zamaeva sekä Urho Hurppu.

8

KOTIMAA

KYMEN SANOMAT Lauantai 22. lokakuuta 2016

Stonemoneja voi löytää vaikkapa puista. Kiviä on taiteillut muiden muassa viidesluokkalainen Alina Zamaeva.

LINDA VAROMA

Stonemoneja on askarreltu jo yli 200. Ajatuksen keksi luokanopettaja Ulla Laisi yhdessä kollegansa Svea Kentzin kanssa.

Stonemonit maastoutuivat Virojoelle

VIROLAHTI | Alakoulun taideprojekti on innostanut kylän lapsia kivijahtiin.

AINO MEHTÄLÄ

STONEMONIT ovat värikkäitä kivihahmoja, jotka asuvat yllättävissä paikoissa. Niitä voi löytää puista, pensaista tai vaikkapa portaiden alta. Kyseessä on melko harvinainen laji, toistaiseksi olemassa on tavattu vain Virojoen kylällä.

– Kyse on alakoulun yhteisötaideprojektista. Lapset ovat maalaneeet kiviä, joita on piilotettu ympä-

ri kylää. Niitä löytäneet voivat siten lähettää kuvia projektin omille Facebook-sivuille, luokanopettaja Ulla Laisi kuvaili.

Stonemoneja on valmistunut jo yli 200. Tekemiseen on osallistunut koko alakoulun väki. Tyyli on ollut vapaa.

– Väreinä on käytetty akryylimaalia, jotta ne kestäisivät sadetta. Osa on pokemonien näköisiä, toiset vähän enemmän abstrakteja.

Ensimmäiset kivet piilotettiin koulun läheisyyteen pari viikko-

sitten. Uusia lisätään pitkin syksyä. – Voi olla, että osa on jo vaihtanut paikkaa. Tekijät voivat seurata Facebookista, onko heidän teoksiaan löydetty tai siirretty, luokanopettaja Svea Kentz kertoo.

IDEA syntyi, kun Laisi halusi kehittää koululaisille yhteisen taideprojektin. Kesän Pokemon-uumi innoitti Kentzin nimeämään otukset Stonemoneiksi. Tarkoituksena on tuottaa lapsille tekemisen riemua ja levittää hyvää mieltä.

– Ihmisiltä on tullut hyvää palautetta. Osa on lähentyn lasten kanssa varta vasten etsimään kiviä. Facebookiin on lähetetty jo kymmeniä kuvia, Laisi toteaa.

Samalla on käsitelty antamistusta ja sen merkitystä. Koulussa on keskusteltu esimerkiksi siitä, saako maastoon jätettyjä Stonemoneja ottaa mukaansa vai pitääkö ne jättää paikoilleen.

– Löytäjää saa päättää, ottaako sen vai jättääkö. Jos sen jättää, voi joku muukin sen löytää. Toisaalta

sen ottamisesta voi olla suurta iloa jollekin pienelle.

Kivet jäävät kätköihinsä yli talven. Koulussa seurataan kiinnostuneena, kuinka pitkälle taideteokset levähtävät.

– Joku on jo vienytkin niitä mukanaan omille kotinurkille. Ainakin Virojoella ne jäävät nyt elämään omaa elämäänsä, Kentz summaa.

Projektin sivu löytyy Facebookista nimellä Virojoen Stonemonit.

Lisää monilukutaidosta

maj-britt.kentz@valteri.fi